

Rutte

voorzitter. Het AO van gisteren was enigszins rommelig. In de vrij weinige tijd die resteerde hebben wij gepoogd heel veel vragen te beantwoorden. Daardoor kon alles niet in de juiste context worden geplaatst, maar op deze manier leer ik zelf ook weer. Excuus evenwel voor deze gang van zaken.

Uitgedaagd door een paar leden van de vaste Kamercommissie heb ik gisteren geprobeerd om in de korte beschikbare tijd iets te zeggen over de kanteling bij het doelgroepenbeleid. Ik ben van mening dat het arbeidsmarktbeleid niet moet focussen op de doelgroepen, maar op factoren die deelname aan de arbeidsmarkt belemmeren. Nu richt men zich namelijk met het beleid op veel mensen die eigenlijk geen problemen ondervinden. Er zijn bijvoorbeeld veel allochtonen die op eigen kracht een plek op de arbeidsmarkt vinden. Met het aanmerken van etnische minderheden als doelgroepen, is men naar mijn mening veel te ongericht bezig en mogelijk werkt men daarmee stigmatiserend. Het algemene arbeidsmarktbeleid zou zodanig moeten worden ingericht dat er voor zoveel mogelijk mensen arbeidsmarktbelemmerende factoren worden weggenomen. Het arbeidsmarktbeleid moet een appel doen op mensen om in hun eigen bestaan te voorzien. Niettemin zullen voor bepaalde groepen meer specifieke arbeidsmarktbelemmeringen bestaan die met het algemene arbeidsmarktbeleid onvoldoende kunnen worden aangepakt. Voor die groepen zal de overheid extra initiatieven moeten ontwikkelen. Een aantal elementen die de heer Bruls in zijn motie noemt, heb ik genoteerd: de keten van werk en inkomen. Die biedt wel of niet voldoende maatwerk. Verder geldt dat maatschappelijke achterstanden ongewenst zijn en het belangrijk is dat zij worden weggewomen. Hierbij kan het gaan om beheersing van de Nederlandse taal, een element dat de heer Bruls in zijn motie ook aangaf. Verder kunnen vooroordelen de arbeidsparticipatie van individuen in de weg staan. Dat landde gisteren volstrekt verkeerd in het algemeen overleg. Daarom heb ik toen ook gezegd dat ik met een brief zal komen waarin ik de kanteling in het arbeidsmarktbeleid nader zal toelichten.

Er ligt nu een motie van de heer Bruls en anderen waarin de regering wordt verzocht om met een uitgewerkt plan van maatregelen te komen. Ik wil die twee zaken in elkaar schuiven en ik zeg toe dat ik voor 1 april zal komen met een nota over de kanteling in het doelgroepenbeleid. Ik zal in die nota ook precies aangeven hoe een en ander uitwerkt voor de doelgroep etnische minderheden. Die uitwerking zal vervolgens weer leiden tot een plan van aanpak voor de etnische minderheden. Het voordeel hiervan is – dat is ook de uitdaging die de heer Bruls in zijn motie heeft neergelegd – dat ik daarmee kan aantonen wat het generieke arbeidsmarktbeleid vermag te doen voor alle mensen en waar dat onvoldoende is voor deze specifieke doelgroep. Verder kan ik hierbij een link leggen met de elementen die onvoldoende aandacht hebben gekregen in de brief, omdat zij daar naar mijn gevoel niet in thuishoorden, zoals belendend beleid rondom scholing en taal, de samenwerking in de SUWI-keten enz. Wat dat betreft, kan ik aanneming van de motie van de heer Bruls van harte aanbevelen. Ik zal daar uitvoering aan geven, zoals ik zojuist heb aangegeven, middels een nota waarin ik de doelgroep etnische minderheden zal gebruiken ter illustratie van de kanteling in het arbeidsmarktbeleid, waarna een en ander zal uitmonden in het gevraagde plan van aanpak.

Dit neemt niet weg dat ik de initiatieven die ik in mijn gisteren besproken brief genoemd heb, gewoon doorzet. Die zullen dus ook een plek krijgen in de nota waarmee ik zal komen. Ik hoop dat de Kamer daarmee kan instemmen, want op die manier kan voorkomen worden dat zaken stil komen te liggen. Conform hetgeen ik gisteren heb toegezegd, zal ik de Kamer rond 1 juni berichten over de voortgang van de diverse initiatieven, zoals het landelijke centrum voor diversiteitsmanagement.

Mevrouw Bussemaker en mevrouw Vos vragen in hun motie om in afwachting van nadere voorstellen de registratie gewoon uit te voeren. De Wet SAMEN loopt op 1 januari af en daarmee vervalt ook de registratie. Ik wil daaraan vasthouden en ontraad dan ook de aanvaarding van deze motie.

De **voorzitter**: Ik zie dat mevrouw

Bussemaker wil interrumpen, maar ik zou geen recht doen aan de woordvoerders in het vorige VAO, als ik in dit VAO wel interrupties zou toestaan.

Staatssecretaris **Rutte**: Ik kan mevrouw Bussemaker toezeggen dat ik een brief aan de Kamer zal sturen over de hoog opgeleide vluchtelingen, want ik heb de informatie daarover niet paraat. Ik keek even wat zuur toen zij hier een opmerking over maakte, omdat ik mij afvroeg waarom zij daar gisteren in het AO niet over begonnen was. Zij heeft er echter gelijk in dat zij dat gisteren al wel aan de orde heeft gesteld in het AO. Ik ben toen niet aan de beantwoording van de vragen hierover toegekomen.

In reactie op de motie van de heer Weekers kan ik nog zeggen dat ik niet zozeer allerlei extra registraties voor het rijksbeleid wil vragen. Dat kunnen wij namelijk gewoon doen door de gegevens op te vragen waar wij dat altijd doen, bijvoorbeeld bij het CBS. Het gaat mij er wel om, bedrijven te stimuleren om, waar dat mogelijk is, door te gaan met het registreren van etnische minderheden in hun ondernemingen. Daar wil ik aan vasthouden. Ik ontraad dan ook de aanvaarding van de motie van de heer Weekers.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, straks te stemmen over de ingediende moties.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 18 december 2003 over de **Wet werk en bijstand**.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. Al maanden praten wij in de Kamer en ook daarbuiten over de langdurigheidstoeslag, zoals die in november 2002 aan de mensen met de laagste inkomens is toegezegd. Wij hebben er lang op moeten wachten en nu is die uitkering nog steeds onvolledig. In mijn ogen zijn er dan ook loze beloften gedaan aan de mensen op of rond het minimum. Ik moet helaas vaststellen dat de regering daar nogal sterk in is, als het om die groepen gaat. Wij praten

Van Gent

hier over koopkrachtplaatjes en er worden beloften gedaan, maar uiteindelijk schieten mensen op het minimum er weinig mee op. Zij voelen nog steeds in hun portemonnee dat zij zwaarder gekort worden. Als er al extraatjes worden toegezegd, kunnen zij daar in veel gevallen naar fluiten.

Het is mij opgevallen dat de coalitiepartijen het zo wel goed vinden en zich er dus niet al te druk over maken. Het lijkt er dan ook op dat zij zich bij deze kwestie neerleggen. De hete aardappel wordt ook een beetje heen en weer geschoven tussen het Rijk en de gemeenten. Mijn conclusie is toch dat het voor veel mensen een koude kerst zal worden, omdat zij de langdurigheidstoeslag, zoals die hun is toegezegd, niet of veel minder ontvangen. Ik zei het in het algemeen overleg ook al: de coming man van 2003 staatssecretaris Rutte heeft helaas zijn politieke talent niet ingezet voor een adequate uitvoering van de afspraak van november 2002. Ik betreur dat zeer. Daarom wil ik de volgende motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering in november 2002, onder meer middels een persbericht van de minister-president, aan langdurige minima heeft toegezegd dat zij in 2003 een aanvulling op hun inkomen zouden ontvangen van € 320, € 400 of € 450;

constaterende dat slechts een minderheid van de Nederlandse gemeenten deze vastgestelde normbedragen, ook indien het gaat om een aanvulling op bestaande categoriale regelingen, volledig heeft uitbetaald aan de rechthebbenden;

constaterende dat daarnaast 7% van de gemeenten de extra middelen van het Rijk niet aan de doelgroep heeft besteed;

betreurt de ontoereikende uitvoering van de langdurigheidstoeslag 2003;

verzoekt de regering, alsnog per omgaande te bewerkstelligen dat alle rechthebbenden de volledige

normbedragen op korte termijn ontvangen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Van Gent. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 98 (28870).

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Mijnheer de voorzitter. Ik ondersteun mevrouw Van Gent in haar zorgen en verontwaardiging dat niet alle gemeenten hebben meegedaan aan de lang-laagregeling, terwijl die zeer belangrijk is. Ik zie er echter geen brood in om nu nog met terugwerkende kracht de staatssecretaris te vragen aan de slag te gaan. Mijn fractie maakt zich er wel zorgen over, omdat 7% van de gemeenten daar al niets aan gedaan heeft – wat ik een schande vind – of de kostencompensatie voor chronisch zieken, die via de categoriale bijstand voor alle chronisch zieken en gehandicapten mogelijk wordt per 1 januari, wel door alle gemeenten zal worden opgepakt, aangezien dat niet verplicht is, maar gemeenten dat vrijwillig kunnen doen. Het is daarom belangrijk dat de staatssecretaris de Kamer op een tijdig moment informeert over de mate waarin de gemeenten daaraan meedoen, zodat nog invloed kan worden uitgeoefend op de gemeenten die niet meedoen. Ik heb de eer op dit punt de volgende motie in te dienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de lang-laagregeling 2003 door te weinig gemeenten is uitgevoerd, hetgeen teleurstellend is;

overwegende dat de komende kostencompensatie voor chronisch zieken en gehandicapten door de gemeenten op vrijwillige basis moet worden uitgevoerd via onder andere categoriale bijstand;

overwegende het risico dat niet alle gemeenten in voldoende mate aan deze doelgroep via bijzondere

bijstand ondersteuning zullen geven;

verzoekt de regering, alles op alles te zetten om de gemeenten ertoe te bewegen aan chronisch zieken en gehandicapten ook daadwerkelijk inkomensondersteuning te geven en de Kamer over de voortgang en het resultaat voor 1 oktober 2004 te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Noorman-den Uyl. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 99 (28870).

Staatssecretaris **Rutte**: Mijnheer de voorzitter. De motie van mevrouw Noorman wil ik met enige klem ontraden. Ik heb in het AO van vanmiddag toegezegd dat de regering er alles aan zal doen om gemeenten met goede handreikingen te helpen in het goed besteden van deze gelden en dat onze communicatie daarover strikt zal zijn. Het nu aan de regering vragen om volgend jaar uitvoerige informatie te vragen bij de gemeenten, met alle administratieve ellende die dat oproept, past simpelweg niet meer in het nieuwe wettelijke kader, waar deze Kamer in meerderheid mee akkoord is gegaan in het kader van de Wet werk en bijstand. Ik onraad deze motie dus.

In de motie van mevrouw Van Gent wordt de regering gevraagd om alsnog te bewerkstelligen dat alle rechthebbenden op korte termijn de volledige normbedragen ontvangen. Vanmiddag hebben wij hier voor de zoveelste keer over gedebatteerd. Ik herhaal dat het bedrag van 20 mln van het Rijk aanvullend was op de ruimte die de gemeenten in 2003 nog hebben omdat de bezuinigingen op de categoriale bijzondere bijstand nog niet zijn doorgevoerd. Met de VNG is afgesproken dat dit geld wordt ingezet in aanvulling op bestaande regelingen.

Uit een onderzoek van september blijkt dat 7% van de gemeenten deze regelingen niet op de juiste manier uitvoert. Ik heb hierover uitvoerig gecommuniceerd met alle gemeenten, omdat ik niet weet welke gemeenten dit precies betreft. Ik heb eerder aangegeven waarom ik dat niet aan de Kamer kan melden. Ik ben het er overigens mee eens dat

Rutte

het schandelijk is dat de betrokken gemeenten hier niets aan doen. Uit de media en uit berichten verneem ik dat fracties van alle politieke partijen in de desbetreffende gemeenteraden er hard aan trekken om ervoor te zorgen dat die gelden wel op de juiste manier worden besteed. Het gat wordt ook kleiner.

Wij hebben de afspraken gemaakt met inachtneming van de bestuurlijke verhoudingen. Daarmee zijn geen ongerechtvaardigde verwachtingen gewekt. Sommigen hadden er echter behoefte aan om te suggereren dat die bedragen zouden worden uitgekeerd bovenop de bestaande categoriale regelingen, maar dat is nooit de bedoeling geweest. Dat zou namelijk tot gevolg hebben dat er in 2004 een inkomensachteruitgang zou optreden vanwege het wegvallen dat van soort regelingen. Daarnaast zou daarmee in 2003 een extra armoedeval worden ingebouwd en daar zit niemand op te wachten.

Kortom, ik ontraad aanvaarding van beide moties.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: In de loop van de avond zal over de ingediende moties gestemd worden.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 17 december 2003 over de **scheepsbouw**.

De heer **Slob** (ChristenUnie): Voorzitter. Gisteren hebben wij uitvoerig met de staatssecretaris over de zeer zorgelijke situatie in de Nederlandse scheepsbouw gesproken. Wij kunnen het ons niet permitteren dat de overheid zich te afhoudend opstelt. Andere EU-landen benutten de huidige mogelijkheden al volop. Als wij niet oppassen, komen de Nederlandse scheepswerven op een desastreuze achterstand te staan ten opzichte van werven in andere landen. Wij moeten alles uit de kast halen om dat te voorkomen. Ik noem verdere verlenging van de TROS-regeling en het opzetten van participatie- en garantiefondsen. Met het oog hierop dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de positie van de Nederlandse scheepsbouwindustrie sterk onder druk staat vanwege verstoring van markten en oneerlijke concurrentie;

overwegende dat de Europese Commissie heeft aangekondigd het Tijdelijk defensie mechanisme mogelijk te verlengen voor de looptijd van de WTO-procedure tegen Zuid-Korea;

tevens overwegende dat het van groot belang is dat de Nederlandse werven over dezelfde financieringsinstrumenten en fiscale faciliteiten kunnen beschikken als de werven in andere Europese lidstaten teneinde tot een level playing field te komen;

spreekt als haar mening uit dat de regering zo spoedig mogelijk met voorstellen dient te komen om Nederlandse werven de mogelijkheid te bieden, over vergelijkbare financieringsinstrumenten en fiscale faciliteiten te beschikken als werven in andere Europese lidstaten;

spreekt tevens als haar mening uit dat de financiële middelen die daarvoor nodig zijn voor 2004 bij voorjaarsnota beschikbaar moeten komen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Slob, Blom, Van der Vlies en Hermans. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 31 (21501-30).

De heer **Kortenhorst** (CDA): Voorzitter. Wij hebben gisteren een algemeen overleg over de scheepsbouw gevoerd. Een van de zaken die duidelijk aan de orde is gekomen, is de grote noodzaak om met de meest gezwinde spoed te werken aan financieringsfaciliteiten voor de Nederlandse scheepsbouw. Mede namens mijn collega Snijder-Hazelhoff wil ik daartoe de volgende motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de concurrentiepositie van de Nederlandse scheepsbouw door ontbreken van een level playing field zwaar onder druk staat;

constaterende dat binnen de Nederlandse scheepsbouw thans een stroom aan orders tot stand is gekomen die op korte termijn verloren dreigt te gaan vanwege het financieringsvoorbewoud binnen de betrokken contracten, tenzij snel duidelijk wordt dat er voor deze orders wel een perspectief tot financiering kan komen;

roept de regering op, uiterlijk 1 februari a.s. aan te geven hoe naar een opzet voor een financieringsfaciliteit wordt gewerkt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Kortenhorst en Snijder-Hazelhoff. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 32 (212501-30).

Staatssecretaris **Van Gennip**: Voorzitter. Er liggen twee moties voor. In de motie van de leden Kortenhorst en Snijder-Hazelhoff op stuk nr. 32 wordt de regering opgeroepen, uiterlijk 1 februari a.s. te komen met een notitie waarin wordt aangegeven hoe een opzet voor een financieringsfaciliteit wordt uitgewerkt. Ik zeg de Kamer toe dat ik een dergelijke notitie zal maken. Daarin zal ik aangeven wat op dat moment de perspectieven voor een financieringsfaciliteit zijn. Zoals wij ook gisteren hebben besproken, zal ik tevens zo spoedig mogelijk met de sector in overleg treden om te bezien hoe groot de problematiek is die in de tweede overweging van de motie wordt geschetst. Dat zal in januari plaatsvinden.

Ik wil nogmaals aangeven in welk speelveld ik opereer. Ten eerste, welke regeling of faciliteit er ook wordt bedacht, die zal in Brussel moeten worden aangemeld en genotificeerd. Dat kost tijd. Dat